

pripremna nastava

arhitektonski fakultet

opća kultura

Prijemni ispit iz poznavanja arhitekture, umjetnosti i opće/opšte kulture bazira se:

- na osnovnom poznavanju pojmova iz arhitekture, najznačajnijih kulturnih spomenika BiH,
- umjetnosti, uglavnom poznavanje likovne umjetnosti, najznačajnijih ličnosti i ostvarenja, te književnosti i muzike,
- poznavanju najznačajnijih naučnika iz različitih oblasti (fizika, filozofija i sl.),
- poznavanju opštih društvenih pojmova i pojava,
- poznavanju historije i geografije,
- i aktuelnih dešavanja (npr. Ko je trenutni premijer Velike Britanije?).

Iz priloženih primjera prijemnog ispita iz proteklih godina možete vidjeti da je u skladu sa srednjoškolskim obrazovanjem, te da je formulacija pitanja i ponuda odgovora takva da vas mogu navesti na ispravno rješenje.

Pripremiti se za ovakav ispit nije moguće kroz pripremnu nastavu, jer se opšte znanje stiče tokom cijelog školovanja. Za arhitekturu je potrebno dobro poznavanje opšte kulture, jer su izgrađeni prostori, gradovi i civilizacije nastali u specifičnim ekonomskim, socijalnim, historijskim i geografskim uslovima. Od budućeg arhitekta/ice se očekuje da ima širok pogled na svijet u čijem će oblikovanju učestvovati u budućnosti.

1. ODGOVORITI NA SVA PITANJA
2. OBILJEŽITI **SAMO JEDAN** ODGOVOR ILI
3. ODGOVOR OBILJEŽITI HEMIJSKOM OLOVKOM ILI FLOMASTEROM (NE GRAFITNOM OLOVKOM)

PROVJERA POZNAVANJA ARHITEKTURE, UMJETNOSTI I OPŠTE/OPĆE KULTURE

1. Oblik vladavine u kojoj je **IZBOR VRHOVNE VLASTI POVJEREN NARODU**, naziva se:
 monarhija
 demokratija
 autokratija

2. **GORNJI, PROŠIRENI DIO STUBA** koji svojom širinom obezbjeđuje sigurnu osnovu svoda ili luka, naziva se :
 kapitel
 apsida
 vitraž

3. **ŽANR JE** termin iz književnosti, umjetnosti i novinarstva, a znači:
 realistično prikazivanje motiva/priče
 kratka priča ili skica
 rod/vrsta

4. **ELITIZAM** je:
 opsjednutost samim sobom
 osjećaj pripadnosti/pripadnost grupi moćnih i uticajnih osoba („odabranoj“ manjini)
 društveni poredak koji se bazira na demokratiji

5. **GRAFITI** su:
 materijali za izradu olovaka
 crteži ili natpisi na zidovima zgrada
 sitnim slovima odštampani tekstovi

6. **BASNA** je priča u prozi ili stihu s obaveznim:
 sretnim krajem
 tužnim završetkom
 moralnom poukom

7. **GLAVNI ULAZ** u dvor, palatu, crkvu ili drugu veću građevinu, bogato dekorisan, zove se:
 portal
 vrata
 prilaz

8. **UNESCO** je Organizacija Ujedinjenih nacija za:
 unapređenje poljoprivrede
 obrazovanje, kulturu i nauku/znanost
 afirmaciju sporta

9. **RACIONALIZAM** je:

- nova religija
  - veličanje političkog režima
  - pravac koji zastupa prvenstvo razuma i logičnog zaključivanja
10. **VOJNE GRAĐEVINE**, namijenjene **odbrambenom ratovanju**, zovu se:
- palate
  - hramovi
  - fortifikacije
11. **HIJEROGLIFI** su:
- staroegipatsko slikovno pismo
  - alfabet
  - klinasto pismo
12. **ADSL** je:
- naziv parfema
  - naziv za brzu, digitalnu vezu s internetom
  - marka automobila
13. Za **TEORIJU O GRAVITACIJI** zaslužan je:
- John Lennon
  - Isaac Newton
  - Alfred Nobel
14. **TADŽ MAHAL** (najljepši spomenik mogulske arhitekture) nalazi se u:
- Agri, Indija
  - Rijadu, Saudijska Arabija
  - Atini, Grčka
15. **PABLO PICASSO**, jedan od najznačajnijih likovnih umjetnika djelovao je u periodu:
- ranog srednjeg vijeka
  - za vrijeme renesanse u XV vijeku/stoljeću
  - početkom XX vijeka/stoljeća
16. **NOBELOVU BAGRADU ZA KNJIŽEVNOST** dobio je pisac iz BiH:
- Miljenko Jergović
  - Mak Dizdar
  - Ivo Andrić
17. **NR KINA** je i pored ekonomskih reformi još uvijek u političkom sistemu:
- monarhije (pod vladavinom kralja)
  - komunizma
  - anarhije
18. Jedan od najpoznatijih citata iz **HAMLETA (W. SHAKESPEARE)** je:
- „Otići ili ostati, pitanje je sad “
  - „Biti ili ne biti, pitanje je sad “
  - „Veni, vidi, vici.“

19. **FRANCUSKI DRŽAVNIK I VOJSKOVOĐA** bio je:
- Gaj Julije Cezar
  - Napoleon Bonaparte
  - Dwight D. Eisenhower
20. Simbol Pariza, **EIFFELOV (AJFELOV) TORANJ IZGRAĐEN** je od:
- željeza
  - kamena
  - cigle/opeke
21. **KUPOLA** je:
- italijanska mjera za sladoled
  - unutrašnje dvorište u palatama
  - sferna (polu-kuglasta) konstrukcija svoda
22. **Najznačajniji SAKRALNI OBJEKAT U RIMU** je:
- Big Ben
  - Bazilika Sv. Petra
  - Akropolis
23. **CRVENI TRG, PALATA KREMLJ** simboli su:
- Moskve
  - Berlina
  - Varšave
24. **Autor slika na svodu SIKSTINSKE KAPELE (u Vatikanu), statue DAVIDA** je:
- Andy Warhol
  - Vincent van Gogh
  - Michelangelo

1. ODGOVORITI NA SVA PITANJA
2. OBILJEŽITI **SAMO JEDAN** ODGOVOR ☒ ILI ■
3. ODGOVOR OBILJEŽITI H(K)EMIJSKOM OLOVKOM ILI FLOMASTEROM (NE GRAFITNOM OLOVKOM)

PROVJERA POZNAVANJA ARHITEKTURE, UMJETNOSTI I OPŠTE/OPĆE KULTURE

1. **Stav/poza koji ujedinjuje MIROVANJE i POKRET** zove se:
  - kompozicija
  - kozmogonija
  - kompenzacija
  - kontrapost

2. **Odnos površina VODE i KOPNA** na Zemlji je približno:
  - 10% vode i 90% kopna
  - 30% vode i 70% kopna
  - 70% vode i 30% kopna
  - 50% vode i 50% kopna

3. **Centar** političkog, društvenog, kulturnog i trgovačkog života **ANTIČKOG GRČKOG GRADA** zvao se:
  - agora
  - dvorište
  - trg
  - foaje

4. Tehnika **uzimanja otiska** s ravne površine **KAMENA** u kojoj je urezan crtež zove se:
  - bakrorez
  - litografija
  - linorez
  - ne postoji takva tehnika

5. **Aktuelni predsjednik Republike Turske** zove se:
  - Halit Ergenç
  - Recep Tayyip Erdoğan
  - Mustafa Kemal Atatürk
  - Ferit Orhan Pamuk

6. The Museum of Modern Art, poznat pod nazivom **MOMA**, nalazi se u:
  - Los Angelesu
  - Las Vegasu
  - New Yorku
  - Washingtonu

7. **Kip** koji predstavlja čovjeka **od glave do struka** zove se:
  - statua
  - bista
  - skulptura
  - plastika

8. **STEPENOVANJE** ovlaštenja, sistem podređenosti i nadređenosti naziva se:
  - prilagođenost
  - hijerarhija
  - zatvorenost

- otvorenost
9. Dobitnik **Pritzkerove nagrade** za arhitekturu 2014. godine je:
- Le Corbusier
- Aldo Rossi
- Tadao Ando
- Shigeru Ban
10. **SLIKARSKA BOJA** dobivena od **crnila sipe** zove se:
- akvarel
- ne postoji takva slikarska boja
- sepija
- tempera
11. **PALEOLIT** je:
- starije kameno doba
- srednje kameno doba
- mlađe kameno doba
- prelazna faza iz kamenog u bronzano doba
12. **ZEMALJSKI MUZEJ BOSNE I HERCEGOVINE** u Sarajevu djelo je arhitekta:
- Karla Paržika
- Josipa Vancaša
- Franca Blažeka
- Jana Kotjere
13. **F.I. DOSTOJEVSKI** je autor književnog djela:
- Zakon i red
- Zločin i kazna
- Rat i mir
- Derviš i smrt
14. **PITAGORINU TEOREMU** moguće je primjeniti za računanje:
- mase
- obima kruga
- stranice trougla
- trajanja studija na arhitektonskom fakultetu
15. **ZEUS, APOLON ,AFRODITA** su bogovi iz:
- budističke mitologije
- američke mormonske mitologije
- antičke grčke mitologije
- egipatske mitologije
16. **PIRAMIDE U GIZI** izgrađene su od:
- čelika
- drveta
- kamena
- stakla

17. Pojam **MEGALOPOLIS** označava:
- velike botaničke bašte
  - veliko urbano područje sa više spojenih grdova
  - naziv grada u sjevernoj americi
  - srednjevijekovno utvrđenje
18. Najveći doprinos u upotrebi **ELEKTRIČNE ENERGIJE**, uz Tomasa Edisona, dao je:
- Galileo Galilei
  - Sheldon Cooper
  - Nikola Tesla
  - Alfred Nobel
19. **Arhitektonski nacrti - FASADE** prikazuju:
- unutrašnje uređenje enterijera
  - uređenje vrta
  - vanjski izgled objekta
  - raspored prostorija u objektu
20. Pojam **FRANCUSKE REVOLUCIJE** se povezuje sa:
- jačanjem građanske države i ljudskih prava
  - izumom parne mašine
  - jačanje moći religijskih institucija
  - Jačanje moći kraljeva/monarhije
21. **BAZILIKA SV.PETRA u Rimu** i **SULEJMANIJA DŽAMIJA u Istanbulu** imaju zajednički element:
- veliku centralnu kupolu
  - minarete
  - ovi objekti nemaju ništa slično
  - kaligrafsku dekoraciju
22. Pojam **ANARHIJA** znači:
- mali broj eritrocita u krvi
  - bezvlašće, nepostojanje sistema
  - teritorija feudalnog posjeda
  - opsjednutost vlastitim izgledom
23. **KOLOSEUM U RIMU** upotrebljavan je kao:
- svadbeni salon
  - sportske i gladijatorske predstave
  - administrativni objekat
  - Kolektivni stambeni objekat
24. **KARL MARX, njemački filozof najpoznatiji je po svom djelu:**
- Marketing i management
  - Sukob civilizacija
  - Kapital
  - Uvod u evropsko pravo

1. ODGOVORITI NA SVA PITANJA
2. OBILJEŽITI **SAMO JEDAN** ODGOVOR ILI
3. ODGOVOR OBILJEŽITI H(K)EMIJSKOM OLOVKOM ILI FLOMASTEROM (NE GRAFITNOM OLOVKOM)

PROVJERA POZNAVANJA ARHITEKTURE, UMJETNOSTI I OPŠTE/OPĆE KULTURE

1. **GOTIKA** je period u umjetnosti i arhitekturi nastala:
  - u 1. vijeku/stoljeću
  - na kraju 19. vijeka/stoljeća
  - nije postojao period gotike u arhitekturi
  - u 12. vijeku/stoljeću

2. **RIMSKO CARSTVO SE RASPALO** na istočno i zapadno u:
  - 2. vijeku/stoljeću prije nove ere
  - u 4. vijeku/stoljeću nove ere
  - u 15. vijeku za vrijeme renesanse
  - početkom 20. vijeka/stoljeća

3. **Grad** gdje je prema vjerovanju bio **SOLOMONOV HRAM, RASPEĆE ISUSA HRISTA I UZNESENJE POSLANIKA MUHAMEDA** na nebo je:
  - Damask
  - Mekka
  - Tel Aviv
  - Jeruzalem

4. Koji od navedenih objekata **NIJE POZNATI MUZEJ**:
  - Louvre, Paris
  - Metropolitan, New York
  - Westminster Abbey, London
  - Guggenheim, Bilbao (Španija)

5. **ATENTAT U SARAJEVU NA PRESTOLONASLEDNIKA FRANCA FERDINANDA** bio je povod za:
  - I svjetski rat
  - kapitulaciju Njemačke u II svjetskom ratu
  - potpisivanje Dejtonskog sporazuma
  - II svjetski rat

6. **PORTAL** je:
  - vrsta plakara
  - popločanje kamenom
  - manje stepenište
  - naglašeni ulaz

7. **AKROPOLIS** je:
  - strah od otvorenog prostora
  - hram iz rimskog perioda
  - najvažniji spomenik antičke Grčke
  - više spojenih gradova

8. **BEZISTAN** je:
  - objekat za skladištenje vode

- objekat sa dućanima iz osmanskog perioda
  - država u Aziji
  - objekat za smještaj putnika i robe u osmanskom periodu
9. **CATAL HUYUK** je jedan od najstarijih gradova nastao između 7500 p.n.e. i 5700 p.n.e u:
- Mesopotamiji
  - Anadoliji
  - Otoku Kritu
  - Egiptu
10. Projektant(i) **ZGRADA PARLAMENTA I VLADE BOSNE I HERCEGOVINE** je (su):
- Ivan Štraus
  - Muhamed i Reuf Kadić
  - Juraj Neidhardt
  - Josip Vancaš
11. **UNESCO–vi SPOMENICI SVJETSKJE BAŠTINE U BOSNI I HERCEGOVINI** su:
- Područje Starog mosta u Mostaru i Zgrada Vijećnice u Sarajevu
  - Prirodno graditeljska cjelina grada Jajca i Stećci- srednjovjekovni nadgrobnici
  - Most Mehmed-Paše Sokolovića u Višegradu i Stećci- srednjovjekovni nadgrobnici
  - Most Mehmed-Paše Sokolovića u Višegradu i Područje Starog mosta u Mostaru
12. **ZEMALJSKI MUZEJ BOSNE I HERCEGOVINE** u Sarajevu, djelo arhitekta Karla Paržika, izgrađen je:
- 1940. godine
  - 1856. godine
  - 1913. godine
  - 1952. godine
13. **GLIPTOTEKA** je:
- vrsta gipsanih ukrasa
  - zbirka kipova
  - zbirka gipsanih odljevaka
  - zbirka glinenih kipova
14. **SECESIJA** je umjetnički pokret nastao krajem 19. vijeka/stoljeća u:
- Parizu
  - Beču
  - Rimu
  - Berlinu
15. **MOGORJELO** je arheološka lokacija u blizini Čapljine koja datira iz:
- perioda neolita
  - ilirskog antičkog perioda
  - rimskog antičkog perioda
  - osmanskog perioda
16. **BOSANČICA** je:
- vrsta tradicionalnog voćnog napitka
  - tip srednjovjekovne drvene nastambe
  - ćirilčno pismo srednjovjekovne Bosne
  - endemska planinska biljka regiona Centralne Bosne

17. **PARAPET** je:
- horizontalna zatega
  - ograda ili naslon na prozoru
  - armiranobetonska greda ili stup
  - drvena skeletna konstrukcija
18. **ROZETA** je:
- antički rimski hram kružnog tlocrta
  - dekorativni stub u obliku ruže
  - vrsta čaše u obliku ruže
  - okrugli ornament u obliku ruže
19. **PASARELA** je:
- muza arhitekata u antičkom Rimu
  - natkriveni trijem sa stubovima
  - pješački most ili zatvoreni prelaz
  - natkriveni prolaz kroz zgradu
20. **RURIZAM** je:
- grana urbanizma koja se bavi proučavanjem i uređenjem sela
  - smjer u umjetnosti koji se zasniva na seoskim motivima
  - masovni pokret seoskih buna tokom 15. i 16. vijeka/ stoljeća u Evropi
  - grana turizma koja promovira selo i seoski način života
21. **COLOSEUM (KOLOSEUM)** je:
- naziv za grčki hram
  - antički amfiteatar u Rimu
  - naziv za centralni trg u gradu Rimu
  - bočni ulaz u baziliku Sv. Petra
22. **VODOPAD, AVNOJ, TORANJ SV.LUKE, KATAKOMBE** su pojmovi vezani za grad:
- Sarajevo
  - Mostar
  - Jajce
  - Banja Luka
23. Teorija koja kaže da je **ISKUSTVO IZVOR SVIH NAŠIH SPOZNAJA** je:
- hedonizam
  - egzistencijalizam
  - racionalizam
  - empirizam
24. Jedan od **NAJPOZNATIJIH ARHITEKATA DANAŠNJICE** je:
- Norman Foster
  - Mitt Romney
  - Jamie Oliver
  - Samuel L. Jackson